DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

12. maj 2005 *

I sag C-542/03,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Bundesfinanzhof (Tyskland) ved afgørelse af 18. november 2003, indgået til Domstolen den 23. december 2003, i sagen:

Hauptzollamt Hamburg-Jonas

mod

Milupa GmbH & Co. KG,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Rosas (refererende dommer), og dommerne A. La Pergola, J.-P. Puissochet, U. Lõhmus og A. Ó Caoimh,

* Processprog: tysk.

generaladvokat: P. Léger
justitssekretær: R. Grass,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Milupa GmbH & Co. KG ved Rechtsanwälte H. Wrobel og F. Boulanger

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved G. Braun, som befuldmægtiget,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 7, stk. 1, første afsnit, andet punktum, artikel 7, stk. 2, første afsnit, og artikel 7, stk. 5, i Kommissionens forordning (EF) nr. 1222/94 af 30. maj 1994 om fastsættelse af fælles gennemførelsesregler for ordningen for ydelse af eksportrestitutioner og om fastlæggelse af kriterierne for fastsættelse af restitutionsbeløbet for visse landbrugs-

produkter, der udføres i form af varer, som ikke er opført i traktatens bilag II (EFT L 136, s. 5), som affattet ved Kommissionens forordning (EF) nr. 229/96 af 7. februar 1996 (EFT L 30, s. 24, herefter »forordning nr. 1222/94«).

2 Anmodningen er indgivet i en sag mellem Hauptzollamt Hamburg-Jonas (herefter »Hauptzollamt«) og selskabet Milupa GmbH & Co. KG (herefter »Milupa«) angående retten til at modtage eksportrestitutioner for en vare, hvori der indgår et blandet halvfabrikat, der ikke er fremstillet med frisk skummetmælk som anført på udførselsangivelsen, men med koncentreret skummetmælk.

Fællesskabsbestemmelser

Forordning (EF) nr. 3448/93

3 Artikel 8, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 3448/93 af 6. december 1993 om en ordning for handelen med visse varer fremstillet af landbrugsprodukter (EFT L 318, s. 18), er affattet således:

»Ved udførsel af varer kan der for de landbrugsprodukter, der er medgået, og som opfylder betingelserne i traktatens artikel 9, stk. 2, ydes eksportrestitutioner, der beregnes i henhold til forordningerne om den fælles markedsordning for de pågældende sektorer.

Der må ikke ydes eksportrestitutioner for landbrugsprodukter, som indgår i varerne, og som ikke falder ind under en fælles markedsordning, der omfatter ydelse af restitutioner ved udførsel i form af disse varer.«

Forordning nr. 1222/94

4 Denne forordning fastsætter fælles gennemførelsesregler for ordningen for ydelse af eksportrestitutioner for landbrugsprodukter, der er forarbejdet og indgår i varer, som ikke er opført i EF-traktatens bilag II (efter ændring nu bilag I EF), og hvis basisprodukter er opregnet i bilagene til en af de grundlæggende forordninger om de fælles markedsordninger for mælk og mejeriprodukter, æg, ris, sukker eller korn. Forordning nr. 1224/94 finder anvendelse på de basisprodukter, der er opført i bilag A, på forarbejdede produkter, der er opført i bilag B eller C, og på produkter, der er ligestillet med en af disse to kategorier i medfør af forordningens artikel 1, stk. 2.

5 Bilag A til forordning nr. 1222/94 indeholder bl.a. basisproduktet med KN-koden ex 0402 10 19, og er anført som »Mælk i pulverform, ikke tilsat sukker eller andre sødemidler, spray-tørret, med et fedtindhold på mindre end 1,5 vægtprocent og et vandindhold på under 5 vægtprocent (PG 2)«.

6 Artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 1222/94 fastsætter, at et vist antal produkter er ligestillet med andre produkter. Således fastsættes følgende i artikel 1, stk. 2, litra c),

første led, og artikel 1, stk. 2, litra f), første led, i forordning nr. 1222/94, som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 2915/95 af 18. december 1995 (EFT L 305, s. 33):

»Ved anvendelse af denne forordning gælder følgende:

[...]

c) — mælk og produkter under KN-kode 0403 10 22, 0403 90 51, 0404 90 11 og 0404 90 31, ikke koncentreret og uden tilsætning af sukker eller andre sødemidler, også frosset, med et indhold af mælkefedt på højst 0,1 vægtprocent

[...]

ligestilles med skummetmælkspulver som anført i bilag A (PG 2),

[...]

f) — koncentreret mælk og fløde og produkter under KN-kode 0403 10 22-0403 10 26, 0403 90 51-0403 90 59 og 0404 90 11-0404 90 39, ikke i pulverform, eller som granulat eller anden fast form, uden tilsætning af sukker eller andre sødemidler,

[...]

ligestilles

i) med skummetmælkspulver som anført i bilag A (PG 2) for så vidt angår den del af produktets tørstof, som ikke er mælkefedt, og

ii) med smør som anført i bilag A (PG 6) for så vidt angår produktets mælkefedtandel [...]«

7 Artikel 3 i forordning nr. 1222/94 indeholder forskellige bestemmelser om fastsættelsen af mængden af basisprodukter, der skal lægges til grund ved restitutionsbeløbets beregning. Denne artikels stk. 2 fastsætter bl.a., at disse mængder i visse tilfælde kan fastsættes i forståelse med de kompetente myndigheder enten ud fra varernes fremstillingsformel eller ud fra de gennemsnitlige mængder af de produkter, der i en bestemt periode anvendes ved fremstillingen af en bestemt mængde af disse varer.

8 Artikel 7 i forordning nr. 1222/94 har følgende ordlyd:

»1. Foranstaltningerne i forordning (EØF) nr. 3665/87 anvendes. Ved varernes udførsel skal ansøgeren afgive erklæring om enten mængderne af basisprodukter, af

de af disse basisprodukter forarbejdede produkter eller af de produkter, der ligestilles med en af disse to kategorier i medfør af bestemmelserne i artikel 1, stk. 2, og som i henhold til artikel 3, stk. 2, tredje afsnit, faktisk er anvendt ved fremstillingen af disse varer, for hvilke der vil blive anmodet om restitution, eller på anden måde henviser til sammensætningen, hvis den er fastsat i henhold til artikel 3, stk. 2, tredje afsnit.

[...]

2. Udfærdiger ansøgeren ikke den i stk. 1 nævnte erklæring, eller fremlægger han ikke tilfredsstillende dokumentation for den forelagte erklæring, kan han ikke opnå restitution.

[...]

5. Det dokument, der attesterer den nævnte udførsel, skal angive såvel mængderne af de udførte varer som mængden af de i stk. 1, første afsnit, omhandlede produkter eller en henvisning til den sammensætning, der er fastsat i henhold til artikel 3, stk. 2, tredje afsnit. Hvis nærværende artikel i stk. 2, andet afsnit, anvendes, skal den sidstnævnte oplysning dog erstattes med oplysning om mængderne af de basisprodukter, der omfattes af kolonne 4 i bilag D, og som svarer til de oplysninger, der fremgår af analysen af den eksporterede vare.

[...]«

Forordning (EØF) nr. 3665/87

9 Artikel 3, stk. 5, i Kommissionens forordning nr. 3665/87 af 27. november 1987 om fælles gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter (EFT L 351, s. 1), som affattet ved Kommissionens forordning (EF) nr. 2945/94 af 2. december 1994 (EFT L 310, s. 57, herefter »forordning nr. 3665/87«), bestemmer:

»For at der kan ydes en restitution, skal det dokument, der anvendes ved udførslen, indeholde alle de oplysninger, der er nødvendige for beregningen af restitutionen, herunder:

a) en varebeskrivelse i overensstemmelse med restitutionsnomenklaturen

b) produkternes nettomasse eller i givet fald mængden udtrykt i den måleenhed, der anvendes ved beregningen af restitutionen

c) produkternes sammensætning eller en henvisning til denne sammensætning, dersom dette er nødvendigt for beregningen af restitutionen.

Hvis det i dette stykke omhandlede dokument er udførselsangivelsen, skal denne også indeholde oplysningerne samt angivelse af restitutionskoden.«

10 Artikel 11 i forordning nr. 3665/87, der finder anvendelse på eksportforretninger, for hvilke de i artikel 3 i samme forordning omhandlede formaliteter afsluttes fra den 1. april 1995, er affattet således:

»1. Hvis det konstateres, at en eksportør med henblik på at opnå en eksportrestitution har ansøgt om en restitution, der er større end den, vedkommende har ret til, er restitutionen for den pågældende udførsel den restitution, der gælder for den faktiske udførsel, nedsat med et beløb svarende til:

a) halvdelen af forskellen mellem den restitution, der er ansøgt om, og den restitution, der gælder for den faktiske udførsel

b) to gange forskellen mellem den restitution, der er ansøgt om, og den gældende restitution, hvis eksportøren forsætligt har afgivet urigtige oplysninger.

Den restitution, der er ansøgt om, anses for at være det beløb, der fremkommer ved en beregning på grundlag af de oplysninger, der er givet i henhold til artikel 3 eller artikel 25, stk. 2. [...]

Den i litra a) omhandlede sanktion anvendes ikke

[...]

— i tilfælde, hvor restitutionsansøgningen er i overensstemmelse med [...] forordning (EF) nr. 1222/94, særlig artikel 3, stk. 2, og er blevet beregnet på grundlag af de gennemsnitlige mængder, der er blevet anvendt i en nærmere angivet periode

[...]

3. Uden at forpligtelsen til at betale et negativt beløb som omhandlet i stk. 1, fjerde afsnit, berøres heraf, skal modtageren, når der uretmæssigt udbetales en restitution, tilbagebetale de uretmæssigt modtagne beløb, inklusive eventuelle sanktionsbeløb ifølge stk. 1, første afsnit, forhøjet med en rente, der beregnes på grundlag af den periode, der er forløbet mellem betalingen og tilbagebetalingen.

[...]«

Forordning (EØF) nr. 3846/87

11 Kommissionens forordning (EØF) nr. 3846/87 af 17. december 1987 om fastsættelsen af nomenklaturen over eksportrestitutioner for landbrugsprodukter (EFT L 366, s. 1) indfører, på grundlag af den kombinerede nomenklatur, en nomenklatur for landbrugsprodukter til brug for eksportrestitutionerne.

12 Forordningens artikel 3 har følgende ordlyd:

»Kommissionen og medlemsstaterne anvender restitutionsnomenklaturen ved gennemførelsen af fællesskabsforanstaltningerne vedrørende eksportrestitutionerne for landbrugsprodukter, og de hertil knyttede talkoder skal anføres i dokumenterne.

[...]

Kommissionen offentliggør i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* restitutionsnomenklaturen i dens fuldstændige udgave, der gælder pr. 1. januar hvert år, sådan som den fremgår af de bestemmelser, der er fastsat i forordningerne om eksportordningerne for landbrugsprodukterne.«

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

13 I 1996 udførte Milupa til Tyrkiet varer, der ikke var opført i traktatens bilag II, og modtog efter ansøgning eksportrestitution. I udførselsangivelsen og i kontroleksemplar T 5 havde selskabet på grundlag af oplysninger afgivet af producenten af disse varer angivet, at et blandet halvfabrikat med frisk skummetmælk med en mælkefedtandel på 0,05 vægtprocent var blevet anvendt som mellemprodukt.

14 I december 1996 fik Milupa oplysninger om, at blandingen var blevet fremstillet med koncentreret skummetmælk med en mælkefedtandel på 0,14 til 0,19 vægtprocent og 29,31 vægtprocent af ikke fedtholdigt tørstof. Ved skrivelse af 22. januar 1997 underrettede Milupa herefter Hauptzollamt om disse korrigerede angivelser. Ved afgørelser af 11. og 12. februar 1998 pålagde Hauptzollamt Milupa at tilbagebetale den eksportrestitution, selskabet var blevet tildelt.

15 Milupa indbragte sagen for Finanzgericht Hamburg, som annullerede de anfægtede afgørelser, for så vidt som Hauptzollamt havde pålagt Milupa at tilbagebetale et beløb, der svarede til den eksportrestitution, der skulle have været tildelt ved anvendelse af koncentreret skummetmælk til fremstilling af de udførte varer. Finanzgericht Hamburg begrundede sin afgørelse med, at det er tilstrækkeligt, at ansøgeren indgiver en materielt korrekt angivelse. Et fuldstændigt tab af retten til eksportrestitutioner i tilfælde af ubetydelige forskelle mellem den af ansøgeren angivne beskaffenhed af de produkter, der er blevet anvendt til fremstillingen af de udførte varer, og dets faktiske beskaffenhed, er ikke en forholdsmæssig sanktion og er heller ikke nødvendig for at hindre misbrug, når ansøgeren ville have fået tildelt en restitution af et næsten tilsvarende beløb, hvis angivelserne havde været korrekte.

16 Hauptzollamt iværksatte en »revisionsanke« ved den forelæggende ret. Under disse omstændigheder har Bundesfinanzhof besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 7, stk. 1, første afsnit, andet punktum, artikel 7, stk. 2, første afsnit, og artikel 7, stk. 5, i forordning (EF) nr. 1222/94, som affattet ved forordning (EF) nr. 229/96, fortolkes således, at en ansøger ikke har ret til tildeling af eksportrestitution, når det af ansøger deklarerede produkt, som ifølge artikel 1,

stk. 2, litra c), første led, i forordning (EF) nr. 1222/94 ligestilles med skummetmælkspulver af den i bilag A (PG 2) beskrevne art, ikke er blevet anvendt til fremstillingen af de eksporterede varer, men der er anvendt et andet produkt, der, for så vidt angår den del af produktets tørstof, som ikke er mælkefedt, ifølge artikel 1, stk. 2, litra f), første led, i forordning (EF) nr. 1222/94 ligestilles med skummetmælkspulver af den i bilag A (PG 2) beskrevne art?«

Om det præjudicielle spørgsmål

17 Med spørgsmålet ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 7 i forordning nr. 1222/94 skal fortolkes således, at ansøgeren under de i hovedsagen foreliggende omstændigheder ikke kan gøre krav på eksportrestitution.

18 Såvel Milupa som Kommissionen har gjort gældende, at eksportøren ikke fuldstændig kan fratages retten til restitution. Mens Milupa har gjort gældende, at artikel 7 i forordning nr. 1222/94 ikke er til hinder for en sådan restitution, har Kommissionen anført, at restitutionen er fastsat i artikel 11 i forordning nr. 3665/87.

19 Milupa har nærmere bestemt gjort gældende, at selskabet har anført et produkt, der er underlagt samme regel om ligestilling som det produkt, der rent faktisk blev anvendt, og at den tildelte restitution var af nogenlunde samme størrelse som den, selskabet havde ret til. Selskabet har således påpeget, at bevarelsen af retten til restitution derfor ikke er i strid med artikel 7, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 1222/94. En fuldstændig fratagelse af restitutionen er hverken hensigtsmæssig eller nødvendig, men tilsidesætter proportionalitetsprincippet.

20 I den forbindelse bemærkes det, at i henhold til artikel 7, stk. 1, første afsnit, første punktum, i forordning nr. 1222/94 finder forordning nr. 3665/87 anvendelse på ansøgninger om restitution for landbrugsvarer, der er udført som varer, der ikke er opført i traktatens bilag II, og som er omfattet af forordning nr. 1222/94.

21 Artikel 7 i forordning nr. 1222/94 indeholder i øvrigt visse særlige bestemmelser vedrørende beskaffenheden af de produkter, der er omfattet af forordningen. Således fastsætter forordningens artikel 7, stk. 1, første afsnit, andet punktum, at ansøgeren ved varernes udførsel skal afgive erklæring om enten mængderne af basisprodukter, af de af disse basisprodukter forarbejdede produkter eller af de produkter, der ligestilles med en af disse to kategorier i medfør af bestemmelserne i artikel 1, stk. 2, og som i henhold til artikel 3, stk. 2, faktisk er anvendt ved fremstillingen af disse varer, for hvilke der vil blive ansøgt om restitution, eller på anden måde henvise til sammensætningen, hvis denne er fastsat i henhold til artikel 3, stk. 2, tredje afsnit.

22 Artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 1222/94 bestemmer: »Udfærdiger ansøgeren ikke den [...] nævnte erklæring, eller fremlægger han ikke tilfredsstillende dokumentation for den forelagte erklæring, kan han ikke opnå restitution.« Det fremgår imidlertid ikke, at Milupa befinder sig i en situation, der er omfattet af denne bestemmelse.

23 Ifølge artikel 11, stk. 1, i forordning nr. 3665/87, som finder anvendelse i henhold til artikel 7, stk. 1, første afsnit, første punktum, i forordning nr. 1222/94, nævnt ovenfor i præmis 20, finder den sanktion, der er fastsat i denne bestemmelse, derimod anvendelse »[h]vis det konstateres, at en eksportør med henblik på at opnå en eksportrestitution har ansøgt om en restitution, der er større end den, vedkommende har ret til«. Denne klare ordlyd indeholder ingen henvisning til de regler om ligestilling, der fremgår af artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 1222/94.

24 Det bemærkes dernæst, at selv om artikel 7 i forordning nr. 1222/94 indeholder visse særlige bestemmelser vedrørende beskaffenheden af de produkter, der er omfattet af denne forordning, er ingen af disse i strid med artikel 11 i forordning nr. 3665/87 for så vidt angår anvendelsen af denne bestemmelse på hovedsagen.

25 Artikel 11, stk. 1, tredje afsnit, fjerde led, i forordning nr. 3665/87 bestemmer, at den sanktion, der er fastsat i denne artikel, ikke finder anvendelse, hvis ansøgningen om restitution er omfattet af forordning nr. 1222/94. Det kan derfor udledes af denne bestemmelse, at nævnte sanktion finder anvendelse, når en ansøgning om restitution, der er større end den, vedkommende har ret til, og som er indgivet i henhold til forordning nr. 1222/94, ikke er i overensstemmelse med forordningen.

26 Hvad angår vurderingen i henhold til proportionalitetsprincippet af den samme sanktion, som finder anvendelse på den eksportør, der uforsætligt har ansøgt om en restitution, der er større end den, vedkommende har ret til, har Domstolen allerede fastslået, at sanktionen ikke er i strid med dette princip, idet den ikke kan anses for at være uegnet til at nå det med fællesskabsbestemmelserne tilsigtede mål, nemlig bekæmpelse af uregelmæssigheder og svig, eller for at gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål (dom af 11.7.2002, sag C-210/00, Käserei Champignon Hofmeister, Sml. I, s. 6453, præmis 68).

27 Det forelagte spørgsmål skal derfor besvares med, at artikel 7, stk. 1, første afsnit, andet punktum, artikel 7, stk. 2, første afsnit, og artikel 7, stk. 5, i forordning nr. 1222/94 skal fortolkes således, at hvis en eksportør i en ansøgning om eksportrestitution har angivet, at der ved fremstillingen af de omtalte varer er anvendt et produkt, der er ligestillet med skummetmælk i pulverform som anført i bilag A (PG 2) i henhold til forordningens artikel 1, stk. 2, selv om der er anvendt et andet produkt, der også er ligestillet med samme slags skummetmælk i pulverform i henhold til samme bestemmelse, kan eksportøren gøre krav på en eksportrestitution, eventuelt korrigeret i overensstemmelse med artikel 11 i forordning nr. 3665/87.

Sagens omkostninger

28 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Artikel 7, stk. 1, første afsnit, andet punktum, artikel 7, stk. 2, første afsnit, og artikel 7, stk. 5, i Kommissionens forordning (EF) nr. 1222/94 af 30. maj 1994 om fastsættelse af fælles gennemførelsesregler for ordningen for ydelse af eksportrestitutioner og om fastlæggelse af kriterierne for fastsættelse af restitutionsbeløbet for visse landbrugsprodukter, der udføres i form af varer, som ikke er opført i traktatens bilag II, som affattet ved Kommissionens forordning (EF) nr. 229/96 af 7. februar 1996, skal fortolkes således, at hvis en eksportør i en ansøgning om eksportrestitution har angivet, at der ved fremstillingen af de omtalte varer er anvendt et produkt, der er ligestillet med skummetmælk i pulverform som anført i bilag A (PG 2) i henhold til forordningens artikel 1, stk. 2, selv om der er anvendt et andet produkt, der også er ligestillet med samme slags skummetmælk i pulverform i henhold til samme bestemmelse, kan eksportøren gøre krav på en eksportrestitution, eventuelt korrigeret i overensstemmelse med artikel 11 i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3665/87 af 27. november 1987 om fælles gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter, som affattet ved Kommissionens forordning (EF) nr. 2945/94 af 2. december 1994.

Underskrifter